

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Tompai Mihály-utca 10. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás. Telefon-szám: 52. Telefon-szám: 52.</p>	<p>Felelős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN. Kiadó laptulajdonos: ID. RÁBELY MIKLÓS.</p>	<p>Az előfizetés díja: Egész évre . . . 8 korona. Fél évre . . . 4 korona. Egyes szám ára 20 fillér. A hirdetés díja: Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . 12 fillér. Nyilttér sora 40 fillér.</p>
--	---	---

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.
A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Pénzintézeteink.

Ilyen vidéki kis központban, mint a mi városkánk, szenzációs esemény számba megy a pénzintézetek nagyhete. — A részvényesek köre ugyan nem valami nagy, de az érdeklődés azért évről-évre fokozott, mert a pénzintézetek bizonyos vonatkozásban és szerves összefüggésben állanak a társadalommal, amennyiben azok vezetői, többé-kevésbé irányítói vagy legalább is szereplő tényezői a mi kis társadalmunknak.

A decennium után megejtett népszámlálás során elérkeztünk a hét és fél ezerhez, t. i. a lakosság száma dolgában, s megállapíthatjuk, hogy az utolsó 15 évben a régi két pénzintézet mellett másik kettő létesült, s nem könnyű megállapítani, hogy a pénzintézetek virágzása nem-e a megélhetési nehéz viszonyok rosszabbodásával tart lépést. — Az bizonyos, hogy a verseny nagy, a hitel ki van merítve, az emberek ma sokkal inkább hajlandók a bűnös manipulációkra, mint bármikor ezelőtt s éppen ezért éles szemmel, rendkívüli körültekintéssel, ta-

pintattal és tudással kell birniok azoknak, kik a pénzintézetek élén állanak és a pénzescskéjüket a részvényekbe tektető részvényesek érdekeit képviselik.

Nálunk — hála Istennek és a vezetőségeknek — a nyugodt, komoly és tiszt munka jegyében sáfárkodnak a pénzintézetek. Igaz, hogy a versengés nem hiányzik, mert hiszen mindegyik intézetnek az az érdeke, hogy mennél többet produkáljon. Ezt nem is lehet rossz néven venni; csak az a fődolog, hogy egy pillanatra se tévedjen le egyik intézet sem arról az utról, melyet — éppen a jelzett társadalmi szerves kapes révén — a kölcsönös tisztelet és becsülés jelöl ki a haladás irányául.

A Rimaszombati Takarékpénztár vezet az intézetek élén. Egy erőteljes, 49 éves szép multtal díszeskedő, a legnagyobb rázkódtatásokkal is szembeszálló, tudatosan haladó intézet, mely nyolcz és fél millió korona betétjével, hatszázezer korona tartalékjával, rátermett, buzgó vezetőségével és megbízható, pontos tisztviselőivel tiszteletet parancsol. Most 2 koronával több osztalékot ad, mint mult évben.

A Gömörmegyei Nép- és Iparbank, e 40 év óta fennálló intézet, melyben különösen a polgárság bizalma összpontosul, hosszú ideig tartó hibás conservativismusa után, már teljesen kiküszöböli a prestigeén esett csorbát. Vezetőségében a modern irányzat kap helyet, eredménye a mai nehéz viszonyok között, mikor a pénzintézetek, indokolatlanul, gombamódra szaporodnak, igazán szép. Tartalékjáról is szépen gondoskodik.

A Gömörmegyei Takarékpénztár és Hitelbankról, a 13 év alatt ritka szép eredményeket felmutató pénzintézetről s a rimaszombati Kereskedelmi és Közgazdasági bankról, mely csak rövid idő óta működik, más alkalommal emlékeztünk meg, most csak azért említjük fel ezeket, hogy a képet kiegészítsük. — S azért időszerű most méltatnunk a pénzintézeteket, mert f. hó 23-ikán a Rimaszombati Takarékpénztár, 24-ikén pedig a Gömörmegyei Nép- és Iparbank tartotta évi rendes közgyűlést.

A takarékpénztár f. hó 23-ikán megtartott közgyűlésén dr. Szabó Károly igazgatósági elnök üdvözölte meleg szavakkal a részvényeseket s megnyitotta a közgyűlést, melyen 38 részvé-

TÁRCZA.

Farsangi levél.

Tornalja, 1911. február 18.

Tisztelt Szerkesztő barátom!

Végtelen örültem, hogy a te viharedzett és az idő által már erősen megbarázdált arcodat is ott láthattam a többi között, a tornaljai és bejei multságokon — és még mindig jó kedélyben derengeni.

Mint jó- és balsorsban osztályosod, el is hátróztam tehát, hogy mivel úgy érzem, miszerint ez az utolsó legénykori farsangunk s azután emberi számítás szerint valószínűleg az agglényi napok és évek következnek; mert a mi ideáljaink már mind elmentek s így nem teljesülhet az a közmondás, hogy még nem jött el: megírom barátságunk emlékére e szép és nevezetes multságot.

Azért hangsúlyozom, hogy szép, mert ilyent már régen láttunk; s azért, hogy nevezetes, mert Gy. barátunk azt mondotta: „fiuk, meglássátok, ebből sok házasság leszén.” Adja Isten, hogy jó próféta jóslat szólalt meg légyen tapasztalt lelkéből. De körülbelül rá is szólt a párocskákra, mert e hirnek szárnyai már valószínűleg nálatok, a Rimavölgyén is felverték a szalónok csendjeit.

Hát kedves barátom, ki többször forgatod a tollat, mint én, tőlem ne várj tárczát, mert az enyém is, a tieddel együtt, régen üres lett. Ab-

ban legteljebb csak olyan értékek hevernek, a minek a pénzintézetek és a kereskedők nem nagyon örülnek. Novellát, vagy éppenséggel regényt pedig egyáltalán soh' sem irtam, bár az életben abban elég részem volt.

Igéretedhez képest elégedj meg tehát e nem ismeretlen talusi műfajjal, melyben legjobb tudomásom és lelkemre gyakorolt közvetlen hatás alatt írom le lapod részére hűségesen, a sajtóvölgyi farsangi vig napok történetét.

A február 18-iki tornaljai dominó-multság e völgyön, hol már régen kaczagznak a vigságtól a lelkek és szól a Tarka Lojzi bandája, nem az első volt. Megelőzte ezt egy bevezető szerelmi szép multság Tornalján, majd báró Hámos László berzétei vendégszerető házánál egy házi estély, hol szintén jó kedvben és parázs táncban töltöttek el egy emlékezetes farsangi napot a sajtóvölgyiek.

Ez előzetes sikerek és azután az a sok igéző szép szem és báj, mely sugárzik a sajtóvölgyi honleányok arcáról, biztatta fel melegvérű fiatal-ságunkat a 18-iki multság rendezésére. Nem sok munkába került ez nekünk, mert hol a kedv, meg azután az anyagi eszközök is meg vannak, ott minden pillanatban lehet multságot rendezni.

Bejében, a nagy kastélyban özv. Szentiványi Józsefné ő nagysága, e vidék összetartó lelke, félreverte a kastély harangját. Összefutották a Söldos és Tornallyay gyerekek vigkedélyü cimborájukkal, a kedves Darvas Palikával és a leányképi kis Beilik Pistával s patrónusokkal, a jó Anna néniel és a szilaj jó kedvü, mese-

beli tánczosnővel, Szentiványi Rózsával, egy ebéd alatt egykettőre összeütötték a multságot.

Eszem a szívüket, hová is tegyem e kedves, jó lelkü társaságot és hogyan köszönjem meg nekik szivességüket!

Ebéd után a forró fekete kávé és koantrózás közben, havanna füstszó mellett összeütötték az ügyes rendezői gárdát is; kitűzték a határnapot; megrendelték a titokzatos dominót; levelet irtak Liptóba az Andaházy lányoknak, egy másikat Zemplénbe Matyasovszky Sárának s így tovább a megyebeli csillagoknak és arany halcskáknak.

Ezek után a tánczos gárdát már nem is kellett biztatni, mert hiszen még mi sem maradtunk odahaza.

Saját szemekkel láthattad a két nap eseményét leperegni, a melybe, ha nem csalódom, a bánatnak, a szomorúságnak egyetlen öröme se sem vegyült belé. A midőn tehát e sorokat írom és érdemesnek fogod találni a nyomdafestékre, összes ideáljaid boldogságára teendő esküddel erősítheted, hogy nem hazudom, sőt discretióból egy-más érzelmi boldog pillanatot el is hallgattok. Sajnos, ebben már nekünk nem lehetett részünk s csak mások boldogságának örülhetünk és tapsolhattunk. Fejünk fölött elszaladt az idő. Az alkalmas pillanatot annak idején futni engedték s így maradtunk meg az eclesiának, elefántnak, kibicnek, tanácsadónak s hogy reánk nézve egy elejtett hízegő nyilatkozatot idézzek: örök itjunak. Hiszed-e Te? Mert én nem hiszem.

De nem folytatom tovább és nem kívánok

nyes, 272 szavazatra jogosító 486 részvény képviselőjében jelent meg.

Közgyűlési elnökké Bodor Istvánt választották, ki tisztelettel, szeretettel és őszinte bizalommal üdvözölte a jelenvoltakat. *Institőrís* Endre jegyző felolvasta az igazgatóság jelentését, melyből megtudtuk, hogy a zabzói és serkei ingatlanok bérlet és részbeni eladás útján megfelelő jövedelmet hoznak az intézetnek s a konzervgyár is meghozza a befektetett tőke kellő kamatjövödelmét. Az igazgatóság javasolta, hogy 116186 kor. 11 fillérből 5991 kor. kétes követelést vonjanak le, s a múlt évi maradvánnyal együtt előálló 116869 kor. 31 fillérből 50 kor. osztalékot fizessen az intézet részvényeiként, a tisztviselők és szolga jutalmazásán kívül 2090 kor. fordítottassék jótékony célra, a tartalékalaphoz 25000, a póttartalékalaphoz 20000 korona csatoltassék s 6129 kor. 31 fillér vitessék át a jövő évre.

Perecz Samu a felügyelő-bizottság jelentését olvasta fel. Az összes jelentések és javaslatok Lengyel Pál, Molnár József, dr. Baksay Dezső, *Institőrís* Endre és dr. Szabó Károly felszólalása után egyhangulag tudomásul vették és elfogadtattak. — Az alapszabályok 23. és 25. §-át módosították s az igazgatóságból kilépő: dr. Kovács László, Molnár József, Szabó Elemér és dr. Szabó Károly a dr. Kármán Aladár indítványára egyhangulag újra megválasztották. Új igazgatósági tagként, a leköszönt Samarjay János helyébe, Marikóvszky Géza felügyelő-bizottsági tag választották be. — A felügyelő-bizottság tagjai: Bodor István, dr. Baksay Dezső, Perecz Samu és dr. Veress Samu egyhangulag újra választották, a Marikóvszky Géza helyébe pedig Lengyel György választották meg. *Napibiztosokká megválasztottak:* Benyó László, Cseh István, Cseh János, Eszényi Gyula, Fülep Benjamin, Gaskó János, dr. *Institőrís* Endre, Jaczkó Pál, Káposztás László, dr. Kármán Aladár, Kerekes Dezső, Konyha Béla, Koreny Pál, Kovács István, Lengyel Pál ifj., Lévai Izsó, Matolcsy Pál, Schulhof Pál, Simon Mihály, Soós Ferencz, Szabó István, Szabó József K., Szabó József m., Széplaky Lajos, Szügyi Zsigmond, Törköly József, Törköly József dr., Varga Lajos, Varga István, Vozáry Béla.

Még Boczkó Dániel a részvényesek elismerését és köszönetét tolmácsolta az elért szép eredményért a vezetőségnek s Marikóvszky Géza és Lengyel György köszönetet mondtak megválasztásukért. Molnár József viszont a részvényesek megnyilatkozó bizalmáért mondott meleg köszönetet és az elnöknek a közgyűlés pártatlan vezetéséért tolmácsolta az elismerést és köszönetet. Bodor István meleg hangú zárószavai után a gyűlés véget ért.

A gömörmegyei nép- és iparbank 40-ik évi

merengeni a multak édes emlékeim, mert a mi egyszer elmúlt, az többé már vissza nem jő! Es a mi boldog urfi korunk óta felnevekedett ifju leánygárdát ez már nem is nagyon érdekli: legfeljebb csárdásunk, melyre azért néha még lehet szükség és bele is ugrunk még tüzzel, fiatalos hévvel, mint ez alkalommal is megtörtént.

Folytatom ott, a hol elhagytam. Este 10 órakor gyönyörű fogatok robogtak a Fehér ló szálloda elé, melynek táncsterme a boldogtalan emlékü pelsüci faipar utolsó ereklyéiből nyert legújabb parketozást. Istenem, mennyi remény, mennyi részvény, s mennyi bánat csuszott le azon a sima, kis téglány alakú fadarabocsán, melyen most az öröm és szerelem tombolt és feledtette az apák vesztéseit, a melyet bizony a fiucsák is meg fognak érezni.

A figyelmes rendezőség dominó alatt elrejtett szerelmes kebellet és dobogó szívvvel leste, várta a bejáratnál a szintén dominó alatt érkező hölgyeket. Egy feltűzött virágbimbó, egy ügyes gesztus, vagy egy halk üdvözlésbe vegyített sejtelmes hangsúly volt az áruló jelszó azok között, kik egymást értették. A kézszerítésről nem is beszélék, mert az a legbiztosabb és legedesebb jel. A mi, a mi időnkben is legjobban dühöngött s ezt, úgy gondolom, semmitéle divat nem fogja megölni és észre sem veheti senki. Megtalálta tehát röktön mindenki a párját és kar-karabonva lejtettek a párok a zene első hangjaira.

A szerelem tüze azonban nem sokáig állotta és türtte a dominót. Minek az a titok, mikor

közgyűlését a polgári olvasóköri nagytermében 24-én délelőtt tartotta. Boczkó Dániel igazgatósági elnök üdvözölte a megjelenteket, bejelentette, hogy 87 részvényes 456 szavazatra jogosító 689 részvény képviselőjében van jelen. Elnökké egyhangulag Molnár Józsefet választották. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentéseit a közgyűlés tudomásul vette és elhatározta, hogy 51060 kor. 42 fill. tiszta nyereségből az alapszabályszerű levonások után osztalékként részvényenként 20 koronát fizet, a tartalékalapnak kiegészítésére 5618 kor. 11 fill. fordít, jótékony célra 610 koronát áldoz s a felmaradó 2685 korona 35 fillért átviszi a jövő év számlájára. A tartalékalap most már az ideai dotációval együtt 115000 koronára emelkedik s a betét állomány mult év végén 2326266 kor. 37 fillér volt.

A mérleg jóváhagyása és a felosztási javaslat elfogadása után az alapszabályokat módosította a közgyűlés. A címhez odajön a részvénytársaság, s a 13-ik szakaszban kimondatik, hogy évi rendes közgyűlését a részvénytársaság a székhelyen minden év február havában tartja, s egy szakaszban beillesztést nyert az, hogy a részvénytársaság hirdetésményeit a „Gömör Kishont”-ban, ennek időközti megszűnte esetén a „Budapesti Közlöny”-ben teszi közzé. Az igazgatóságból kilépett Perecz Samu, Soós Ferencz és dr. Zehery István, dr. Kovács László indítványára egyhangulag újra megválasztották, ugyancsak az ő indítványára a felügyelő-bizottság is megválasztott. A Szomolnokyi Antal helyébe a polgármester lelkes indítványára a felügyelőségbe egyhangulag megválasztották dr. Weinberger Rezsőt, ki a bizalmat szép szavakkal köszönte meg. A közgyűlés elnöke általános tetszés közepette szívélyesen üdvözölte a felügyelő bizottság nagytudású és közbecsülésnek örvendő új tagját, s örömet fejezte ki a felett, hogy a személyi ügyek ilyen helyes és harmonikus megoldást nyertek.

Napibiztosokká megválasztottak: Barányi György, Benyó Béla, Benyó László, dr. Benyó Gyula, Borsódy József, Bodor László, Csapó János ifj., Csapó János id. Csapó József ifj. tanító, Csapó Lajos és Csapó József timár. Cseh István, Cseh János, Eszényi Gyula, Fülep Benjámin, Gaskó János, Jaczkó Pál, Káposztás József, Káposztás László, Kerekes Dezső, Konyha Béla, Koreny Pál, Kovács István, Kovács Gyula, László János, Lévai István, Lévai Izsó, Matolcsy Pál, Simon János ifj. timár, Stolecz Zsigmond, Szabó István, Szabó József K., Szügyi Zsigmond, Takács László, Törköly József, Varga István.

Végül Boczkó Dániel köszönetet mondott Molnár Józsefnek a gyűlés tapintatos vezetéséért, mire a közgyűlés az elnök szívélyes zárószavaival véget ért.

Lojzi nem birta eléggé hogyvótozni: „ugy is tudja ez a világ, hogy én téged szeretlek.” Az első tánc után tehát a dominók egymás után vették fel a néhai nevet és kerültek le a szép hölgyekről és deli legényekről. Most tehát, midőn már vége szakadt az inkognitónak, felsorolhatom a jelen volt hölgyek névsorát: Biesz Elemérné, Hámos Árpádné, özv. Hegyessy Sándorné, Keisler Gusztávné, Ragályi Gyuláné, Sebők Istvánné, Szakall Andrásné, özv. Szentiványi Józsefné és Gyuláné; leányok: Andaházy Karola, Gizi és Ilona, Hegyessy Xandi, Hámos Mariska, Keisler Aglája és Mara, Matyasovszky Sára, Ragályi Tula, Sebők Mariska, Szakall Etuska, Szentiványi Rózsa.

E névsor árulja el, hogy a gentry-világ válogatott hölgy tagjai voltak bár kevés számban jelen a mulatságon, de épen elég volt arra, hogy egy fényes bál aranyos keretét állították előnkbe, kik kezdetben az ajtó két deszkája közül szemléltük a földi angyalok bájos alakjait és a szebbnél-szebb toaletteket.

Valóságos kis földi paradicsomkert viritott előttünk, melyben szebbnél-szebb viruló bimbók és nyíló rózsák incselkedtek a fiatal legényhaddal. Boldogságtól áradó és bájos arczokról fakadó mosolyok fokozták a terem világosságát, s bizony én is szerettem volna komolyan elkertészkedni a sok ifju bojtár között. De bizony a mi kezünk érintésére, a mely már kezdi veszíteni melegét, aligha fakad virág. A mi homályosodó tekintetünk aligha keleszti ki a fiatal leányszívekben a szerelem csiréit. Legfeljebb

A garami levelek.

A „Gömöri Ujság” folyó év február 19-én megjelent számában 3 levél lett közzétéve. Mind a három levél a Garamról érkezett s a főlháborodás hangján beszél arról az ítéletről, a melyet a rimaszombati esküdtbiróság a Miklóska Józsefné és társai bűnygyében február 10-én hozott. Mind a három levél megegyezik abban, hogy a szóban lévő ítélet téves s mélyen sérti az igazságot s hogy következményeiben is káros, mert — ugymond — most már félni lehet, hogy ezen esetet több ilyen gyilkosság fogja követni!

Nézzük csak, hogy igazza van-e ezeknek a leveleknek?

Miklóska Józsefnét azért mentették fel az esküdtek, mert az előttük bizonyított tényállás szerint úgy látták, hogy ellenállhatatlan erő kényszer alatt követte el tettét, tehát kimondták, hogy nem terheli Miklóska Józsefnét cselekményeért büntetőjogi felelősség, miután a cselekmény neki be nem számítható!

Az ellenállhatatlan erő kényszerét abban látták az esküdtek, hogy a bizonyítás anyaga szerint Miklóska József a feleségét folyton üldözte, ütötte-verte, míg ő részegeskedett, addig feleségét koplaltatta, azután mindenképpen kizozta, úgy hogy az élete soha sem volt biztonságban! Szóval a folytonos életveszedelem rémét tekintették az esküdtek oly ellenállhatatlan erőnek, a mely által kényszerítve volt a vádlott cselekményének elkövetésére.

Megengedem, hogy az esküdtek ezen felfogása nem állja ki a jogi kritikát, mert hiszen a büntetőtörvénykönyv irányadó szakasza szerint itt az ellenállhatatlan erő kényszeréről többek között már csak azért sem lehet beszélni, mert nem lehet azt mondani, hogy „a veszély más-képen nem volt elhárítható.” Ennek daczára, a ki az esküdszéki főtárgyaláson bizonyított tényállást hallotta, csak helyeselhetette azt, hogy felmentő ítéletet hoz az esküdtbiróság, mivel annak a nyomorúságnak a rémképe, a mely a bizonyított tényállás szerint a vádlottat — 8 gyermek anyját — elpusztulással tenyegette, oly erősen kellett hogy hasson, hogy az esküdteknek a szívükkel kellett gondolkozniok s arra kellett hallgatniok! A leghelyesebb akkor lett volna a verdiktjök, ha egyszerűen kimondták volna — minden körülményesebb okoskodást és az ellenállhatatlan kényszer kérdését mellőzve — hogy a vádlott lelkiismeretük szerint nem bűnös!

Végeredményében tehát helyes volt a felmentés s az ítélet a bizonyított tényállást véve alapul, az igazságot egyáltalában nem sértette meg!

A garami levelek azonban felhozzák az ítélettel szemben azt, hogy az nem való tényálláson nyugodott, mivel Miklóska Józsefné egy

csak szóval és ropogós csárdással győztünk. No a mire azután a kedves gardedámok részéről meg is kaptuk a kritikát: „maguk nagyon kedvesek, figyelmesek és még jól tánczolnak.” Ezt is köszönhetjük szívesen, de hát azok a bizonyos kézszerítések másoknak jutottak ki. És a csárdásból is csak akkor egy-egy rövid „hogy volt” míg az „igazi” szerelemtől duzzadó és pihegő keblét pihentette. — Így tartott és folyt e mulatság, mint a rohanó kis hegyi csermely kristályvize, a napnál jobban perzselő leány tekintetek alatt kivilágos reggelig. A mikor a fényes nap bekandikált az ablakon és a meglegedés, a bágyadtság pirja öntötte el az arczokat.

Majd következett a hagyományos korhelyleves és a fülébe huzatás. Azután pedig az édes lepihenés. Istenem, ugyan hányan tudtak aludni és álmodni? Én, mikor nyugalomra tértem, így sóhajtottam fel: Álom volt e mulatság, melyből soh' sem lesz ébredés!

A zene elnémult, üres lett a táncsterem, legfeljebb egy pár szerelmi vallomás kóválygott még Blériot példájára a teremben; azután pedig kérges munkáskezek szellőztették és seperték ki a teremből a szerelmi vallomások utolsó lehelletét is, s hol még pár pillanat előtt a boldogság szárnyai ventilálták a levegőt, mostan már a hideg tavaszi szellő kapkodta és repítette, széjjel a boldogság foszlányait.

És most már csakugyan következett az édes pihenés.

cseppet sem méltó a szájalomra, mert az ura őt azért verte, mert háztartását elhanyagolta, keresményét elköltötte, ebédjét meg nem főzte, sőt a fehérműjét is kénytelen volt maga foltozni! Felhozzák azután azt, hogy mikor az áldozat temetetlenül a hullaházban 4—5 napig várta a törvényszéki bonczolást, az alatt a felesége gyereket szült, nagy lakomát, tivornyát, szóval vig keresztelőt csapott!

A levélírók azonban itt elfelejtik, hogy ezeket az állítólagos tényeket az esküdtek nem látták, azok előttük nem hogy bizonyítva, de felhozva se lettek! Ők tehát csak arra alapították igazmondásukat, a mit hallottak. De hát ha a „hasonszörű“ tanuk hazudtak és tagadtak — a mint az egyik levélíró ezt drasztikusan mondja — miért nem állítottak a levélírók tanuként az esküdtek elé? Hiszen ha fáj nekik az igazságot véreből látni, módjukban volt azt megmenteni is? Vagy talán úgy gondolkodtak, hogy az önként jelentkező tanu nem jó színben tűnik fel? Utóbbi esetleges gondolatuk helytelen lenne, mert az igazságot szolgálni minden intelligens és nem intelligens embernek kötelessége. Szóval most, mikor már az ítéleten segíteni nem lehet, legelső sorban a levélírók sajnálhatják, hogy közre nem működtek abban, hogy a szerintük való igazságot felderítsék s maguknak tehetnek elsősorban szemrehányást, azonban az esküdtbírósgot sem mulasztással, sem tévedéssel nem vádolhatja senki!

De menjünk tovább!

A Miklóská Józsefné társait pedig azért mentette fel az esküdtbírósg, mert nem lett a főtárgyaláson bebizonyítva a bűnösségük!

Itt is feltétlenül helyes volt a verdikt, sőt itt a jogi kritika se találhatott kivetni valót! Helyes volt a verdikt, mert a gyanu még nem egyenlő a bizonyítékkal, már pedig a vádlottak ellen csak gyanu forgott fenn, de bizonyíték bűnösségük mellett nem volt.

De vajjon lesz-e káros következménye az ítéletnek, nem fog-e az másokat is mérgezésre csábítani?

A levelek ettől félnek! S itt írják meg azokat a szomorú tényeket, amik főképpen szülőokai lettek a jelen soroknak!

Azt mondják a levelek, hogy a garami tót-asszonyoknak az urától a verés a nászéjszákától a sirig hamarabb kijár — mint a mindennapi kenyér, hogy minden paraszt veri a feleségét, néha kézzel, néha karóval, hogy nejeiket nem tartják magukkal egyenrangúknak, hanem csak úgy tekintik őket mint eltartott cselédjüket, ágyasukat! Azt mondják ezek a szomorú levelek, hogy Garamon az egész nép örjög a pálinkáért, hogy nem csak a férfiak isznak, de az asszonyok is, s hogy az utóbbiak általában iszákosak!

Ezekből a tényekből azt a conclusiót vonják le a levelek, hogy az esküdtzéki ítélet

A társaság nagy része folyó hó 19-én d. u. 3 órakor ébredt napvilágra a bejei *Szentiványi* kastélyban, hol a háziasszony özv. *Szentiványi* Józsefné és fia *Szentiványi* József, e vendégszerető figyelmes jó lelkek fogadták és köszöntötték az ébredőket, a roskadozó magyaros ebédasztal mellett. Az ebéd után pedig a társaság kocsikra kapott és gyors ügetésben járta be a Sajó völgyet Gömörpanyitig. Már jó későn járt az idő, midőn a társaság a kocsipartiról meleg teára megtért Bejébe s Lojzi reá rántotta ismét a gömöri csárdást.

Ez estélyről, helyesebben házi bálról, ha hosszadalmasabban írnék, csak a fentieket kellenek nagy általánosságban megismételnem.

Bővebben ezéért már nem terjeszkedem ki. Meg azután ha reá gondolok ez estélyre, úgy érzem, hogy az én fonnyadó szívembe is úgy belé markolt valami, de nem tudom mi? Szeretnék tehát ez estély emlékei és egyik tüneményeszerű alakja elől elfutni oda, honnan nincs visszatérés és hol már nem dobog a kebel. — De még nem lehet! Még úgy fog valami, mint a tolvajt a bűnös cselekmény nyomában felsikerlő lelkiismeret; a rabot a lánc s a többi találd ki, mert Te is voltál már hasonló helyzetben.

Az estélyen a báli társaság volt jelen s igazat mondok akkor, mikor azt írom, hogy még jobban mulattunk mint a bálban.

A kedves háziasszony, ki a magyaros fi-

hatása alatt a garami boldog férjek közül most már legalább 300-an várhatják bármikor az „Omega“ (így hívják Garamon a sisakvirág mérges gyökerét) lakomát!

Mélyer: elszomorító kép, az a mit ezek a levelek az olvasó elé tárnak! Ha egy olyan ember olvasná — mondjuk egy külföldi — a ki nek a geográfiai ismeretei a Garamig nem terjednek, bizonyára azt kérdené, hogy Ázsiának melyik részében is van az a Garam vidéke? De hát mit csinál a Garamon az egyház és az iskola? a közigazgatás és a művelt társadalom? De hát a Koburg hercegi nagy uradalom, a hatalmas földesur és az özszes művelt alkalmazottai nem látják ezeket a szörnyűségeket s nem tesznek semmit azok megszüntetésére?

Megengedem, hogy ezek a tényeknek állított szörnyűségei között az esküdtbírósg ítéletnek rosz hatása is lehet, megengedem, hogy akad a veréstől és italtól állattá súlydelt asszonyok között még egy, aki sanyargató, állatias, részeges férjét az elszendvedett verések után megöli, bízva abban, hogy felmentik! Azorban ha ez megtörténne is, bizonynyal hamar eloszlana a tévhitet az a büntetés, a melyet teljes szigorral alkalmazna a bíróság akkor, ha az elébe helyezett, bizonyított tényállás szerint úgy látna, hogy az adott esetben nem irgalomnak, de szigorú büntetésnek van helye! — Mondom tehát, hogy lehetséges, miszerint megtörténhetik, hogy az esküdtbírósg ítéletének téves felfogása egyik ható okként fog szerepelni egy másik büncselekménynél, azonban az ez éremnek csak az egyik, még pedig a rosz oldala, s ezzel szemben is reá kell mutatni, mint hatalmas ellensúlyozóra, arra a kötelességre, a mely azokra a tényezőkre hárul, a kik a nép életét vezetni, irányítani s befolyásolni hivatva vannak s a mely kötelesség azt parancsolja, hogy fel kell világosítani a népet arról, hogy az esküdtbírósg ítélet nem azt jelenti, hogy ezentul az asszony büntetlenül megölheti a férjét, hogy ölni ezután sem szabad, mert az úgy a szigorú betűtörvény, mint a szeretet törvénye szerint is tiltva van! De hát az érem másik oldala — a jó oldala — mit mond? Az esküdtbírósg ítéletnek mindenesetre meg lesz az a jó hatása, hogy a nyomában keletkezett félelem a garami parasztembereket egy kissé vissza fogja tartani attól, hogy a feleségükkel embertelenül bánjanak s ez hatalmas segítség lehet azoknak munkájában, a kik a műveletlenség barbárságait a műveltség áldásaival és boldogságával kívánják elűzni! Ezt a hatását az ítéletnek én sokkal többre becsülöm, mint a másikat s merném azt is mondani, hogy ha igaz volna az, hogy az esküdtbírósg szóban levő ítélete voltaképpen megsértette akaratlanul az igazságot, hát az a Garamra nézve inkább szerencsét, mint szerencsétlenséget jelent!

Ezek után ne vegyék tőlem rosz néven a

gyelmességnek és szivességnek egyik kimagasló alakja, fiával és *Szentiványi* Rózsával, kedves vendégükkel egyetemben mindvégig valóban majd megették az embert. Szólt a zene és roppták a tüzes táncokat másnap délig, a mikor azután a társaság egy része eltávozott otthonába, a legkellemesebb emlékekkel.

Megsugom azonban még neked és a jelen voltaknak, de már eltávozottaknak, hogy még a bál után a harmadik napon is mulattak és pedig cigánnyal *Hámos* Árpád tornaljai vendégszerető házában, hol a vendégek épen olyan kitüntető szíves látásban részesültek, mint Bejében.

Fényes és emlékezetes napok voltak ezek, melyek nemcsak a szívekbe véstek maradandó emlékeket; de egyuttal a magyar gentry-világ hanyatló napjának volt egy még felvillanó sugara, mely emléket, oszlopot kívánt emelni azoknak a szép időknek, melyben a magyar testvéri szeretet és szíves vendéglátás öleltek egymással.

Adja Isten, hogy e nap soha se legyen lemenőben, de inkább felkelőben!

Ugy hallom, ti is rendeztek valamit Batyiban. Ott leszünk mindnyájan.

Szíves barátsággal köszöntlek tehát a viszontlátásig és csókolom kezeit az itt jelen volt s a Batyiban és a Dúsában lakozó Romavölgyi szép hölgyeknek.

Sajó völgyi.

levelek ismeretlen és ismert írói, ha azzal fejezem be soraimat, hogy ne a bírósági ítéletektől várják a garamiak népüknek megjavítását hanem attól a kitartó s a telebaráti szeretet által kötelességnek parancsolt munkától, a melyet okvetlenül el kell hogy végezzen az egyház és iskola, éppugy mint a közigazgatás és főképpen a művelt társadalom, s a melynek eredménye az kell hogy legyen, hogy a műveltség áldásait és boldogságát a most még a műveletlen elemek is élvezzék, össze kell fogniok a művelt, jó érzésű embereknek, társadalmi egyesületeket kell alkotniok a műveltség terjesztése s az alkohol romboló hatásának megállítására végett! Ez az elvégzendő dicséretes munka bizonynyal nagyobb hatással lesz a köznép lelkületére mint száz esküdtbírósg ítélet.

Justus.

Széljegyzetek.

Azt kérdezi, hogy mi a nő? Ugy hiszem, rosszul tette föl a kérdést. Sokan kérdezték már ezt s úgy veszem észre, még senki sem felelt meg reá. Egy egész világrejtély ez a kérdés, hogy mi a nő? Talán azt akarta kérdezni, milyen legyen a nő?

Fogadjuk el itt a világ ítéletét, mely azt mondja, hogy legyen a nő szép! Igaz, ez nagyon viszonylagos és szűkkörű kívánság, de azért el kell fogadni, mert utóvégre két ember nem küzdhet az egész világ ítélete ellen. No jó, hát legyen a nő szép!

Helyes! Most helyeslem a föltett kérdést. Mert ha rejtély a nő; ha megdönthetetlen az ítélet, hogy legyen szép, akkor mégis csak kell lenni egy bizonyos fokozatnak, hol a nő szépsége kezdődik. Így tehát helyesen kérdezte, hogy mikor szép a nő? . . . Ha megengedi, röviden megfelelek rá.

Kevesebb szebb látványt nyújt a természet annál, mint mikor friss, harmatos tavaszi reggelen a nap a virágok harmatcseppjeibe belelopkodja magát s bennük is, meg általuk is akar ragyogni. Nem szép látvány? Mosolygó, üde virágtejek; tiszta harmatcseppek és a nap megtört, szívárványszínű sugára? Összeölelkezik az ég a földdel. . . Valóban a nap szebb és ártatlanabb helyre nem is járhatna színpompáját mutatni. . .

Elhiszem, mindenkinek tetszhetik ez a kép. De azért én most csak a hasonlatosságot nézem benne. És azt mondom, ez a kép azért tetszik nekem oly nagyon, mert általa eszembe jut egy másik kép: a nő képe. Látom, kegyed csodálkozik rajta, pedig nem is nagy merészség, nem is nagy erőltetés az előbbi természeti jelenséget a nővel összehasonlítani.

Nézzé, az előbb e háromról volt szó: virágról, harmatcseppről, meg napról. E három dolog találkozása egy összhangzatos, elragadó képet alkot. Nos és a nőben? Hát ott is van olyastéle, mint a mi a természetben a virág, van harmatcsepp is és van nap. A nőben? Igen a nőben! S először is azt mondom: a nőnek két szeme olyan, mint két harmatcsepp. S ez a két szem olyan szépen ragyoghat a nő arcán, mint a harmatcsepp a virágokon. . .

Tudtam, szinte vártam, hogy kételkedve ezt a kérdést veti közbe: Hogy hát hol van a nap? a női arc két harmatcseppjében ragyogó nap? Pedig ne féljen! Nem egyoldalú a teremtés! Az Isten teremtett ezek számára is napot, még pedig sokkal szebbet annál, amely az égen végig futkos. . .

Hogy hol van ez a nap? Ez a nap a nőnek ideális, tiszta, magasztos, vonzó, szép lelke. Lássá, ha ez ragyog a nő szemében, ha ez önti fényét és ragyogását egész lényére: akkor szép a nő. . .

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtották, avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy úgy az előfizetést megújítsák, mint a hátralékos előfizetést kiegyenlítsék szíveskedjenek.

Tisztelettel

a „GÖMÖR-KISHONT“ kiadóhivatala.

Hírek és vegyesek.

Képviselőválasztás. Losonczen f. hó 21-ikén megtörtént az országgyűlési képviselőválasztás. Még sem ment simán a dolog, mert egy rossz tréfa megzavarta az egyhangú választást. A városunkból Losoncra költözött: *Filo* Lajos csizmadia mester függetlenségi programmal fellépett, s néhány szavazatot kapott is. Természetes, hogy *Hazai* Samu honvédelmi minisztert óriási lelkesedéssel ezernél nagyobb többséggel választották meg, s 22-én át is adták a mandátumot Budapesten, mikor is a miniszter a mandátumot hozó bizottságot megvendégelte. A banketten gróf *Serényi* Béla földmívelésügyi miniszter, *Farkas* Zoltán és báró *Hámos* Antal országos képviselők is részt vettek.

Ünnepelt író. *Lőrinczy* György kir. tanfelügyelőt írói működése harminczadik évfordulója és a Ferencz József-rend lovagkeresztjével való kitüntetése alkalmából Komáromban márczius hó 5-ikén a komáromi közművelődési egyesület fogja ünnepelni. A szépnemű ígérkező ünnepélyen a társadalom is részt vesz a testülettel együtt, melyek igazán meg tudják becsülni kiváló földünk értékes és országra szóló, magas színvonalon álló irodalmi működését.

A kaszinó választmánya f. hó 24-én *Medveczky* Sándor elnöklésével ülést tartott, melyen elhatározták, hogy az évi közgyűlést csak az új alapszabályok leérkezése után tartják meg. A számvizsgáló-bizottság január 29-ikén tartott üléséről betérjlesztett jegyzőkönyvet tudomásul vették. Az 1910-ik évi számadást 2130 kor. bevétellel s 2125 kor. kiadással s az 1911-ik évi költségelőirányzatot 6874 kor. bevétel 6837 kor. kiadással megállapították. Új tagként felvételt *Schmál* Gyula albíró.

Választmányi ülések és közgyűlések. Február és márczius hónap nemesak a pénzintézetek hónapja, de a különböző társadalmi és kulturintézmények is e hónapban tartják évi közgyűléseiket, melyen sátrarkodásuk eredményéről számot adnak a tagoknak és az érdeklődő nagyközönségnek.

Az általános ipartestületi nyugdíjgyűlés választmánya f. hó 22-ikén *Szabó* József alelnök elnöklésével tartotta népes választmányi ülést, melyen négy új tagot vettek fel, a *Sipos* Dániel lemondásával megüresedett pénzbeszédői állást *Kovács* Lajossal töltötték be, a számvizsgáló bizottság jelentését tudomásul vették, az évi közgyűlés határidejéül márczius hó 12-ikét tűzték ki s elhatározták *Rónay* Gyula titkár indítványára, hogy márczius hónapban mulatságot rendeznek az igazán nemes célú szolgáló intézmény javára.

A helybeli általános ipartestület évi rendes közgyűlését ma 26-ikán délelőtt 1/2 11 órakor tartja.

A helybeli polgári olvasókör évi rendes közgyűlését f. hó 26-ikán ma délután 3 órakor tartja saját helyiségében *Kathona* Géza elnöke alatt. A közgyűlés tárgysorozata a következő: 1. Elnöki megnyitó. — 2. Mult évi közgyűlés jegyzőkönyvének bemutatása. — 3. Elnökség jelentése a kör 1910. évi állapotáról. — 4. Választmány a számvizsgáló-bizottság jelentését az 1910. évi pénztári vizsgálatról bemutatja. — 5. Az 1911. évi költségelőirányzat tárgyalása. — 6. Elnökség előterjesztése az építkezés tárgyában. — 7. Elnökség előterjesztése új tisztviselői állások létesítése iránt s az ezekre történő választás. — 8. Választmány megválasztása s ezzel kapcsolatban elnökségi indítvány a vigalmi bizottság vezetőségének a választmányba póttagokként leendő behívása iránt. — 9. Borgazda változás bejelentése s annak jóváhagyása. — 10. esetleges indítványok.

Következő vasárnap: márczius 5-ikén ismét két közgyűlés lesz. Délelőtt 11 órakor a polgári olvasókörben a kör védnöksége alatt álló temetkezési egyesület, délután 3 órakor pedig a városháza tanácstermében az általános temetkezési egyesület tartja közgyűlését.

Márczius 12-ikén a városháza tanácsterme lesz a közgyűlések helye. Délelőtt 1/2 10 órakor a kerületi munkásbiztosító pénztár, délután 3 órakor az iparosok nyugdíjgyűlése tartja itt évi rendes közgyűlését.

Tisztújítás Ratkón. A község előre haladása vagy stagnálása sok tekintetben attól függ, hogy kik kerülnek az élére, meg van-e bennök a kellő képesség mellett az erély és akarat a község ügyeinek vezetéséhez. Ratkó nagyközség, mint Ratkó-völgyének a központja s járási székhely, nem zárkozhatik el a kultúrától, mely vezetőinek erejét nagymértékben igénybe fogja venni a legközelebbi jövőben is. Nagyon helyén való volt, hogy a f. hó 17-én megejtett tisztújítás iránt a szokottnál nagyobb érdeklődés nyilatkozott meg. Régi, kipróbált erő, ezuttal már negyedizben lett a község élére állítva *iff. Danis* Márton személyében. Helyettes bírónak: *Gaal* Lajos másodizben, pénztárnoknak: *Pánik* Lajos, városi gazdának: *Lassan* Márton, kapitánynak: *Koszka* Lajos lett egyhangulag megválasztva. — A midőn a megválasztott tisztikart e helyen is üdvözöljük, azt hiszem nem csalódunk abbeli reményeinkben, hogy a megválasztottak Ratkó nagyközség kulturális fejlődését szívvel-lélekkel istápolni s felvirágoztatni fogják.

Esküvő. Özv. nagykanizsai és kárisi Szerveczky Ödönne tudatja, hogy leánya: *Gabriella* f. hó 28-án tartja esküvőjét Budapesten krompachi és nagyidai *Gundelfingen* Elemérrel, néh. *Gundelfingen* Luczián és neje Márkus és batizfalvi *Máriássy* Iréne tiával. Tanuk lesznek: *Besseney* Béla kassai kir. táblai bíró és *Gundelfingen* József miniszteri fogalmazó, főispáni titkár.

Eljegyzés. *Weisz* Gyula korláti fiatal kereskedő mult héten jegyezte el Egyházasbáston *Pauncz* Adolt ottani birtokos szép leányát: *Juliskát*.

Halálozások. Egy tiszteletre méltó, jótékonyágáról és nemes szívről ismert urnó: *Marikowsky* Emma, férjezett *Raisz* Miksáné hunyt el városunkban f. hó 20-án, rövid betegség után 76 éves korában. Rimaszombat és Vidéke jótékony nőegyletének megállapításában tevékeny részt vett, s mint az egyesület buzgó és szívjóságáról városszerte ismert egyik vezető tagja sokat fáradozott a szegények és ügyetgyottak könnyeinek letörlésében. Halála széles körökben őszinte részvétet keltett, temetése imponzáns részvét mellett f. hó 22-én ment végbe. Azon a család számos tagja, közöttük *Radányi* István kir. tan. kereskedelmi és iparkamarai elnök is megjelent. Az elhunytat fia: *Reisz* Dezső diósgyőri gyári mérnök, testvére: *Marikowsky* Géza nyug. hercegi uradalmi főintéző, özv. *Ujházy* Kálmáné stb. családjukkal gyászolják. A ravatal felett *Simon* Mihály ref. lelkes tartott megható és szívhez szóló beszédet. A végtisztességtételen Rimaszombat és vidéke jótékony nőegylete testületileg vett részt.

Az elhunyt tisztos urnó egyike volt az igazán kiválóknak, s méltó feljegyezni, hogy első házassága után fiatalon özvegyen maradván, körülbelül 1864-ben, városunkban hol ekkor nem volt magasabb fokú leányiskola, ő alapított egyet, benlakással egybekötve a családi házában, ahova a vármegye legelőkelőbb családjai örömmel és bizalommal adták leányaikat. Ő maga nevelői tudásán kívül, nagy képzettséggel bírt a nyelvekben, — magyar, német, francia és tót nyelvet teljesen bírta, a három elsőt irodalmilag is, továbbá alapos tudása volt fizikában és kémiában. — Orvosi tudományokkal is foglalkozott, s mikor első férjével *Mayer* Miksa társulati főerdészszel a „Rimamurányi” Fekete-patak nevű telepén lakott, valóságos orvosa volt a vidék szegényeinek. — A nőegylet alapítása az ő és *Fábry* János eszméje volt; ők lelkesítették a művelt társaságot annyira, hogy 1866. november 4-én „Rimaszombat és vidéke jótékony nőegylete” néven megalakult az egyesület, s csakhamar fölterjesztették a ministeriumhoz az alapszabályokat, a melyek jóváhagyattak. Szerénysége nem engedte, hogy tisztséget vállaljon az általa teremtett egyesületben, de már az első tisztújításon nem térhetett ki a közbizalom megnyilvánulása elől, mely igazgatóvá választotta. Igazgatósága alatt állították fel 1873-ban az árvaházat, a melynek felügyelete, az anyagi eszközök megszerzése és beosztása egyedül az ő munkája volt. Az anyagi erő csekélye miatt, három évi fenállás után fel kellett oszlatni. Azonnal új teret talált az egyesület működése számára az árvák és elaggottak segélyezésén kívül, a mennyiben 2 4gyer-

mek számára női kézimunkaiskolát állított fel. Második házassága folytán kénytelen volt itt hagyni állását az egyesületnél, visszatérve azonban Rimaszombatba, újra lelkesen folytatta a jótékony működést s csakhamar alelnökké választották. 1891-ben, az egyesület 25 éves jubileumi ünnepén, az érdemei méltatásául az akkori elnökség és választmány díszes passepartoutba keretbe foglalt arcképét, az ő képe köré csoportosítva, nyújtotta át neki. Mikor pedig 1906-ban, nov. 4-én 40 éves jubileumát tartotta az egyesület, alapító társaival: *Fábry* Jánossal és *Baksay* Istvánnal együtt ünnepelte, arcképét az egyesület számára elkészíttette s dísztagjává választotta, mert nem csak akkor munkálkodott páratlan buzgósággal az egyesület érdekében, mikor az elnökség tagja volt, de mindenkor.

Golda János garamszécsi róm. kath. pléb. esp., törvényhatósági bizottsági tag f. hó 21-én rövid betegség után elhunyt. A garamvölgyön rendkívül népszerű, kedvelt ember volt, s több ízben emlegették nevét az országgyűlési képviselőválasztásokkal kapcsolatban. Egy időben 48-as programmal jelölt is volt. Halála hírére a megyeházán kitűzték a gyászlobogót. Temetése f. hó 23-án ment végbe a Garamvölgy nagy részvéte mellett.

Necsiszák János helybeli posta- és távirat-tisztet és nejét nagy szomorúság érte, a mennyiben néhány napos kis fiuk: *György* f. hó 23-án elhunyt.

Gooso László, a helybeli egy. prot. főgimnázium III. oszt. tanulója, *Gooso* Emil felsővályi birtokos fia f. hó 23-án néhány napig tartó vörheny betegségben városunkban elhunyt. Temetése folyó hó 24-én ment végbe. — Az elhunyt a mélyen sujtott szülők egyetlen fiugyermeke volt.

Ünnepelt iparos-segéd. *Tóth* Kálmán helybeli szabó segéd abból az alkalomból, hogy 26 év óta egy munkaadónak: *Blau* Vilmosnak dolgozik f. hó 19-én meleg ünnepelésben részesítették. Az ipartestület és a kamara javaslata alapján ugyanis a kereskedelmi miniszter *Tóth* Kálmánt eddigi működése elismeréséül s a jövőre való buzdításul 100 korona jutalomdíjjal és egy szép elismerő oklevéllel tüntette ki, s ennek ünnepélyes átadása f. hó 19-én tartott ipartestületi dísz ülés keretében történt meg. Az ülésen *Varga* Lajos elnökölt, s megjelentek ott: *Wittich* Andor a kamara és a kereskedelmi kormány képviselőjében, *Lukács* Géza vármegyei alispán, *Farkas* Zoltán, kerületünk országgyűlési képviselője, dr. *Kovács* László polgármester *Baksay* József kereskedelmi tanácsos és *Grosinger* Miksa kamarai tagok stb. stb. a helybeli iparosok és segédek szép számmal. *Tóth* Kálmán munkaadója *Blau* Vilmos mellett foglalt helyet. *Varga* Lajos elnök meleg szavakkal nyitotta meg az ünnepélyt, üdvözölte a megjelent notabilitásokat, majd *Tóth* Kálmánt s átadta a szót a kamarai titkárnak: *Wittich* Andornak, ki szép beszédben jelezte ezen ünnepélyes nap jelentőségét, mikor a becsületes, kitartó és tisztos munka magas helyről részesül elismerésben. Üdvözli az ünnepeltet s átadja neki a jutalmat, ki meghatva vette azt át. Majd dr. *Kovács* László polgármester emelt szót, s ő is üdvözölte a kitüntetettet és munkaadóját. A törvényhatóság képviselője: *Lukács* Géza alispán s utána *Farkas* Zoltán orsz. képviselő beszélt még, találó szép szavakkal aposztrofálva a becsületes munkát, mely a szívet, lelket egyaránt nemesíti, s tiszteletet és becsülést von maga után. E munka képviselőjét: a kitüntetettet melegen köszöntötték. Végül *Varga* Lajos mondott köszönetet a megjelenteknek és ezzel a szép ünnepély véget ért.

A vármegyei pénzintézeti tisztviselők szervezkedése. Említettük annak idején, hogy a gömörmegeyi pénzintézeti tisztviselők szervezkedő mozgalmat indítottak az alakuló gyűlést e hó 19-én Putnokon tartották meg, hol a szép számmal megjelent gömörmegeyi pénzintézeti tisztviselőkön kívül ott voltak: *Hantos* Elemér dr. országgyűlési képviselő, *Szász* János, a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank főtitkárja, az Országos Szövetség főtitkára és többen a vármegye vezető emberei közül. *Serényi* Béla gróf földmívelésügyi miniszter távolmaradását táviratilag

mentette ki. Délelőtt 10 órakor az ottani városháza nagytermében *Fekete* Nándor elnök nyitotta meg az ülést, ki Hantos Elemér dr.-nak adta át a szót. Hantos a gyülekezés czéljairól mondott szép és tartalmas beszédet. Ezután *Hartenstein* László szólott s a gömörme gyei kartársak nevében azt indítványozta, hogy ne alakítsanak külön egyesületet, hanem csatlakozzanak a nógrádi és honti pénzügyi tisztviselők egyesületéhez — melynek székhelye Balassagyarmat — és mint külön *Gömöri osztály* együttesen működjenek. Indítványozza egy szűkebb bizottság kiküldetését, mely az alapszabályokat ily értelemben módosítsa. Ezután *Ott* Ödön, a balassagyarmati takarékpénztár főkönyvelője állott szóra, ki nem ért egyet az előtte szólóval, hanem azt indítványozza, hogy csinálják meg a csatlakozást akként, hogy egyenkint lépjenek a gömöriek a már meglévő nógrádi és honti pénzügyi tisztviselők egyesületébe, mi által mellőzhetik az újabb tárgyalásokat és levelezéseket. *Moldvay* Bertalan, a rimaszombati ker. és gazdasági bank főkönyvelője csatlakozik *Ott* véleményéhez. *Szász* János emelkedett ezután szóra és nagyszabásu beszédében az egyesülés czélját fejtegetve, beszéde végeztével sikert, kitartást kívánt az elvállalt munkához. Gyűlés után a vendégszeretetről már ismert putnokiak a kaszinóba vezették sörözni a társaságot, kol közkívánatra *Szász* János tartott szakbeszédet a bank-tőkék koncert-rálásáról. Mindenki figyelemmel hallgatta a szónoki tehetségéről és szaktudásáról már ismert *Szász* János, ki valóban nem hétköznapi beszéddel honorálta a hallgatóság türelmét. Egy órakor hetvenöt terítékű bankett volt, hol egymásután hangzottak el a jobbnál-jobb tósztok, melyek csak a késő éjféli órákban értek véget.

A nagyroczei áll. felső kereskedelmi iskola igazgatósága tisztelettel felkéri az 1893. év óta napjainkig az intézetben érettségit tett egykori tanítványait, hogy szíveskedjenek jelenlegi *foglalkozásukat* az intézet igazgatóságának mielőbb bejelenteni. Amennyiben osztálytársaik, vagy az intézetben érettségit tett barátaik vagy ismerőseik foglalkozása ismeretes volna előttük, nagyon kérjük, szíveskedjenek azt is bejelenteni. *Az igazgatóság.*

Mének kivonulása. A helybeli m. kir. áll. mentelep osztályról a mének fedeztetési állomásokra való kivonulása már e héten kezdetét vette s a mének zöme ma: 26-ikán vonul ki.

Kamarai ülés. A miskolci kereskedelmi és iparkamara f. hó 21-én ülést tartott, melyen városunkból *Varga* Lajos kamarai tag vett részt.

Műkedvelő előadás Nyustyán. Erkölesileg és anyagilag egyaránt fényesen sikerült műkedvelő előadást rendezett a Nyustya-likéri iparos és kereskedő ifjuság. A „Központi szálloda” zsufozásig megtelt nagytermében nem csak a helybeli, de a vidéki intelligenciának is nagyrésze jelen volt. Színre került a „Huszárszerelem” cz. vígjáték, Murai Károlynak ez a régiebb keletű, de még ma is friss és kedvelt két felvonásos darabja. — Részletes reteradánk a következő: A darab teljes sikert aratott. A szereplők egytől-egyig műkedvelőktől ritkán látott szép alakítást nyújtottak. Különös elismerést érdemel *Mocznai* Emma k. a., a ki rátermettséggel és elragadó temperamentummal játszotta a főszerepet. *Bosánszki* István a törülmetszett, izig-vérig katona, huszárkapitány szerepében, *Liska* Rezső pedig a nagyképű, fontoskodó falusi tiszteletes megjátásában nyújtottak jó alakítást. *Kriskoics* a Pista szerepét, *Stefanko* a Hüppig alakját és egyéniségét tökéletesen átértve adták. *Feld*, mint nagybácsi általános csodálatot keltett fesztelenségével és otthonos modorával. *Komora* László mint szerelmes huszárhadnagy, *Tóbi* Margitka (Zsuzsi), *Fejes* Annuska (Sárika), és *Koczur* Ilus (Hüppigné) nagyon kedvesen játszottak, ugyintén a Zsigmond megszemélyesítője: *Haincz* Árpád. Ki kell végül emelnünk a sugó: *Murányiné* Gizi fáradozását, a ki mindvégig nagy odaadással működött közre. — A színpad teljesen új és művésziesen festett berendezése *Füzesi* Árpád tanító munkája, kit a közönség, mint rendezőt lelkesen ünnepelt az előadás végeztével.

Hangverseny. Február 18-án szombaton volt a rimaszombati egy. prot. főgimn. ifjuságának hangversenye. A Hungária nagyterme ugyan a központi fűtési mizériák miatt nem volt tul-

ságosan meleg, de szerencsére odakünn melegebb légáramlatok lengedeztek s így a hangversenyt meg lehetett tartani. A hangverseny szép sikere azután fokról fokra föllelegítette a meglehetősen számban összegyűlt intelligens közönséget. A műsor első száma Nagy József „Turista indulója” volt, a rövid, de hatásos darabot *Pásztory* Gyula tanár vezetése alatt precíz összhanggal adta elő az énekkar. Majd *Dancsa*: „Aier Varié”-ját játszta *Pogány* István tanuló hegedűn, *Hruska* Zoltán zongorakísérettel. A két ifju szereplése szép törekvést árul el és elismerést érdemel. *Ferencz* István szavalt a „Karthágói harangok”-at *Eisele* Lajos zongorakísérettel. A hazafias tartalmu darab ugy tartalmilag mint előadás tekintetében jó hatást váltott ki a közönség tapsaiban. Ezután 4 ifju lépett elő s Mozart XIX Quartett-jét adták elő igen figyelemreméltó eredménnyel. A szereplők: *Pogány* István, *Eisele* Ottó, *Kres* Dezső és *Wuffka* János tanulók a komoly zene művelésében dicséretes haladásról számoltak be. Ezután kedves epizódoként *Weber* „Béka hangversenyét” adta elő az énekkar. A derűltégre hangoló darabot megismételték s *Pásztory* Gyula karvezető tanár a közönség elismerésében találta fáradozásai legszebb jutalmát. — *Atanasievics*: „Fantasie concert” darabját adta elő zongorán *Tóth* Géza tanuló olyan gyakorlottsággal, a mely idősebb játékosnak is dicséretére vált volna. *Donizetti*: „Ezred leánya” operából *Geduly* Árpád és *Eisele* Lajos adtak elő részleteket nagy sikerrel és hatásosan, többször megújítva. *Arday* Dezső szavalt el *Tewrewk* E. „Mama kedvencét”. A vig monológ s a stilszerű esetben föllépés komikus hatásokat váltott ki. Ezután betegezőül *Webertől* egy opera részletet adott elő az ifjusági zenekar, a melyen igen meglátszott ezuttal *Laffersz* Sándor karvezető szakszerű és gondos működése. A szép sikerrel lezajlott hangversenyt táncz követte, a mely jó kedvvel virradatig tartott.

A jolsvai takarékpénztár r.-t. f. hó 22-én tartotta meg 45-ik évi rendes gyűlését, a mit dr. *Mihalik* Dezső nagyroczei polgármester vezetett. — *Hoffmann* Miksa vezérigazgató jelentése kapcsán kegyelettel emlékezett meg az elhunyt *Baltazár* János felügyelőbizottsági tagról, s emléket a gyűlés jegyzőkönyvében megörökítette, majd megnyugvással vette tudomásul, hogy az 1910. üzletévben 3151962 kor. 20. fill. volt az összforgalom, a betéteknél 107667 kor. 08 fill. több, a kötvényeknél 12986 kor. 30 fillérral több, a váltótárczájánál 36020 kor. 15 fillérral kevesebb volt a forgalom, mint az előző évben. A tisztanyereményből részvényenként 28 korona osztalékot fizetnek. A vezérigazgató működését teljes elismeréssel honorálta a gyűlés, midőn az 1892-től az intézet élén álló vezért: *Hoffman* Miksát egyhangu lelkesedéssel újabb bizalmával tisztelte meg. Az igazgatóságba *Basilidesz* Gusztávot, *Piacsek* Rezsőt és *Porubszky* Imrét; a felügyelőbizottságba: *Czibur* Emilt, *Erős* Sámuel, *Poltz* Józsefet, *Victórisz* Sándort, mint eddigi felügyelőbizottsági tagokat, s az elhalálozás folytán megüresedett helyre új tagul: *Schmeer* Adolf nyugalmazott hercegi tisztartót választotta meg titkos szavazás útján a gyűlés. A tisztujítás folytán a gyűlés szokatlanul élénk volt, 34 részvényes 401 részvényt képviselt.

Koszoru-megváltás. Az elhunyt *Marikovszky* Emma még életében többször hangoztatott kívánságára a család nem tett koszort a ravatalra, hanem az elhunyt fenkölt gondolkodásának leginkább megfelelő módon rótta le a kegyelet adóját azzal, hogy Rimaszombat és Vidéke Jótékony Nőegyesülete czéljaira koszoru-megváltás czimén alapítványt tett, melyhez hozzájárultak: *Raisz* Dezső és családja 40 koronával, *Ujházy* Kálmánné és családja, *Marikovszky* Géza és családja, dr. *Marikovszky* Istvánné, *Gábris* Barna és családja 20—20 koronával, dr. *Szabó* Samuné és *Szabó* Elemér 10—10 koronával. Az összeg vételét a nőegylet nevében köszönettel nyugtázza ez uton is *Eperjessy* pénztárnok.

Agyonnyomta a kőfal. Rimaszécsen f. hó 17-én *Darabos* Ferenczné lakóházának tüztala beomlott, úgy hogy nevezettet maga alá temette. Bonczolása f. hó 19-én volt.

Gyanus haláleset. Rimakokován *Noszály* Márton 70 éves koldus f. hó 23-án a mezőn halva találták. A nyomozás elrendeltetett.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, kik családunk boldog emlékü kedves tagjának *Marikovszky* Emmának elhunyt alkalmából részvétüket irásban vagy személyesen fejezték ki, s az elhunyt végtisztességételen megjelentek, ez uton mondunk hálás köszönetet. — Rimaszombat 1911. febr. 24. A *Marikovszky*-család.

Köszönet. A „Rimaszombati Kereskedelmi-Testület” ipartestületi nyugdíjgyesületünk alapító tagjai közé belépven, a beküldött 50 korona alapítványi díjat hálás köszönettel nyugtázom. Rimaszombat, 1911. február 23. *Török* Pál pénztárnok.

Mulatság. A *hárskúti* ifjuság tegnap az ottani énekkar javára mulatságot rendezett. E mulatságnak fénypontját az énekkarnak egyes bemutatott mesteri énekei képezték. Az énekkar szervezője és lelke *Zeman* Jenő ottani plébános, kinek ebbeli munkájában *Luspai* kántor-tanító a lelkes segítő társa. A kar szereplése mindig esemény számba megy s így érthető, hogy mostani szereplése az egész vidék színe-javát vonzotta az előadásra.

A jolsvai fogyasztási és értékesítő szövetkezet folyó év február 19-én *Markovics* Árpád igazgató elnökle mellett tartotta meg negyedik rendes gyűlését, a mely *Podhraczký* András hercegi erdőigazgatónak, a ki a szövetkezet alapításánál mint felügyelőbizottsági elnök kivette a részét, a legmagasabb kitüntetés alkalmából örömeinek jegyzőkönyvében adott kitéjezést, a mit küldöttség útján tolmácsolt a gyűlés. A 120 ezer forgalom alapján a bevásárlások után 33% összeg fizetés, a részvények után 5% állapított meg a gyűlés, amely egyhangulag elhatározta, hogy a szövetkezet czéljaira alkalmas házat vásárol, s az iránt az igazgatóságot megbizta, a melynek újból tagjai lettek: *Markovics* Árpád, *Csoma* Gusztáv, *Habány* József, *Roszjár* Endre és *Schmeer* Adolf.

Gondatlan anya. *Cserepes* mellett a *Masztincz* pusztán mult év decemberében *Kovács* Pálné kis fiát: *Pált* benthagyta a szobában s a kis gyermek a forró vízzel telt dézsába esett. Meg is halt az égési sebek következtében. F. hó 22-én volt ez ügyben a főtárgyalás *Kolbay* Sándor táblai bíró elnökle alatt, s a bíróság 8 napi fogházra ítélte a gondatlan asszonyt, de a büntetést 3 évre felfüggesztette.

Újabb tűz Balogtamásin. Az ismeretlen tettes által elkövetett gyújtogatások még mindig egymást érik *Balogtamásiban*. Folyó hó 21-én este 9 órakor felgyújtották a *Czékus* Miklós tanító nagymennyiségű buza szalmáját. A nagy szélben tüzet fogott a szénaboglya is és 7 jó szekérnyi széna égett oda. Most már a csendőrség is czirkálni szokott esténként, mégis ismétlődnek a gyújtogatások.

Betörés és lopás. Ifj. *Balázs* András hárskúti lakos, f. hó 14-én éjjel *Reizenschlöger* Károly betléri lakos kereskedő üzletének ablakát feltörte és azon bemászva, onnan 2 nyeregtáskát, egy nyereg szíjat és 2 fékszárat ellopt és ugyanekkor a raktár ablakát is felfeszítette és azon bemászva, a raktárból és a koresmából különféle italneműt és szívert 60—70 korona értékben ellopt. Tettet a rozsnyói csendőrség kinyomozta. Tettet beismerte és f. hó 15-én a rozsnyói kir. járásbírószág fogházába bekísértetett.

Vizbefult asszony. *Vambrich* Jánosné *Garamszécsen* f. hó 20-án estefelé a koresmában bepálinkázott és amint hazafelé ment, utcökben a patakba esett, a hol másnap reggel megfulva találták. A nyomozás megindított.

Halálos esés. *Gyuresák* János kisgencesi lakos f. hó 20-án a koresmában mulatozás közben részeg állapotban dulakodni kezdett, mire társai a koresmából kidobták. Esés közben a fejét az utcán levő nagy kőben megütötte, úgy hogy agyvérzés folytán meghalt. Bonczolása 22-én volt. A nyomozás elrendeltetett.

Zárszámadás. A kerületi munkás biztosító pénztár évi zárszámadásainak felülvizsgálására f. hó 22-én az országos munkásbiztosító és balesetsegélyző pénztár kiküldöttéként *Lédeker* Jenő számellenőr Budapestről városunkba érkezett.

Ifjusági bál. Végre közkívánatra megmozdult a mi fiatalságunk is, a mennyiben márczius hó 11-én Rimaszombatban ifjusági bált rendeznek. A bál érdekében *Komáromy* István vm. tb. főjegyző és dr. *Fáy* István vm. aljegyző

fáradoznak. A meghívók már a holnapi napon széjjel küldetnek.

Bál Tornalján. A f. hó 18-ára hirdett tornaljai bál fényesebben sikerült, mint gondoltuk volna. Jelenvolt abban a vidék egész intelligenciája és a hagyományos jó kedvvel nyult bele még a másodnapba is. A bál lefolyásáról Sajóvölgyi tudósítónk tárczarovatunkba számol be terjedelmesen farsangi levél alakjában.

Szinielőadás és táncz. A rimaszombati iparos ifjuság ma február hó 26-án, fele részben a rimaszombati ipartestületi nyugdíj-egyesület javára, telerészben a nyomorék gyermekek felségélyezésére Kubinyi Géza országgyűlési képviselő, és dr. Kovács László polgármester fővédnöksége mellett a „Hungária” dísztermében előadással egybekötött tánczestélyt rendez. Szinre kerül a „Tót leány” népszimű.

Műkedvelői előadás Várgedén. A várgedei műkedvelő ifjuság folyó hó 18-án a várgedei fürdőben a róm. kath. új orgona alapjának javára tánczestély egybekötött műkedvelő szini-előadást rendezett. — Szinre került „A bor” Gárdonyi Gézától. Rendezte: Rajner Károly. — Az előadás idejére a terem megtelt érdeklődő közönséggel, kik legnagyobb részt a helybeli ur, iparos és gazda közönségből került ki, s kezdetét vette a szini előadás, a mely 11 órakor végződött, s általános tetszést aratott, mert az összes szereplők igen jól megállották helyüket, s nem is várt otthonossággal mozogtak a színpadon, szerepeiket igen jól alakították, s egyesek úgy belelétek magukat szerepükbe, mintha tényleg nem is a színpadon, hanem a saját otthonukban volnának, s ott játszódna le családjukban a történet, úgy hogy előadás végeztével az összes szereplőket s a rendezőt többször tapsolták a függönyök elé, így fejezén ki nekik elismerésüket a nemes czél érdekében annyi este feláldozásával kifejtett sikeres működésükért, a melyért fogadják ez uton is hálaát az érdekelt egyháznak. — Dicséretet érdemel a sugás és szereplés körül kifejtett munkásságáért Varga Miklós, a szereplők maszkirozásaért Vályi Ferencz, ki munkáját igen ügyesen, gyorsan, jól és kevés díjazás mellett végezte. — Az előadás 100 koronán felüli összeget juttatott a jótékony célra. — Felülfizetések is történtek, még pedig a következők részéről: Kubinyi Bertalan 9 kor., Kubinyi Zoltán 5 kor., Stefanik János 10 kor., Kalatovics Lajos 2 kor., Ország László 2 kor., Fürjes Albinka, Fürjes István és Csomor Ferencz 1—1 korona. — A jószívű adakozók fogadják a rendezőség és a róm. kath. egyház nevében igaz köszönetünket, a legtöbb elismerést pedig juttassuk a rendezés, tanítás nagymunkáját egyedül végző Rajner Károly tanítónak. — Az előadást reggelig tartó táncz követte. r. v.

Országos állatszámolás. A megejtett népszámlálást egy országos állatszámolás követi. Az erre vonatkozó és alispánunk által kiadott közérdekű rendeletet alkalom és időszereinek találjuk mi is közölni egész terjedelmében. A rendelet így szól:

„A folyó évi márczius hó 1—10. között országos állatszámolás fog tartatni, a mely a február 28-iki állapotot lesz hivatva feltüntetni.

Erre a vármegyei hiv. lap utján azzal a figyelmeztetéssel hívom fel a vármegyei gazdaközönségének figyelmét, hogy saját jól fogott érdekében áll. hogy az összeíró kezegeket társadékos munkájukban a leghatározottabban támogassa, mert az állatszámolás eredményétől fog függni, hogy földmivelésügyi kormányunk milyen eszközöket vegyen igénybe állattenyésztésünk érdekében.

Nevezetesen, ha eltitkolások folytán állatállományunk száma a valóságnak meg nem felelően kevesebbnek tüntetnének fel, — úgy a külföldi állatoknak nagyobb számú beo-
csátását sürgetőknek fog újabb adatokat szolgáltatni munkájukhoz, — míg ha állatállományunk a valóságnál nagyobb számúnak tüntetnek fel, úgy s földmivelésügyi miniszter ur a tényleges szükségnél kisebb anyagi eszközökkel támogathatja csak állattenyésztésünket.

Azzal a határozott kijelentéssel, hogy az állatszámítás adózás alapját nem képezheti és nem is fogja képezni, újból is hangsúlyozni kívánom, hogy eltekintve még attól is, hogy a ki az összeírót félrevezeti, súlyosan bünte-

tendő kihágást is követ el, a fentiek szerint épen állattenyésztő gazdáink érdeke az állat-összeírás pontos keresztülvitele.

Rimaszombat, 1911. február 21.

Lukács, alispán.”

CSARNOK.

Földnélküli János.

Azért kapta ezt a történelmi nevet, mert az apjától öröklött birtoka mind elszórt egy nagy pörben, a melyet szintén az apjától örökölt. Mikor aztán a romokat: pár száz koronát — kezébe kapta ügyvédjétől, az ügyvéd ráadásul még egy jó tanácsot is adott hozzá:

— János öcsém, most három ut áll előtted:

Az egyik az, hogy beállasz az ur házakhoz lengyelnek, vagy udvari bolondnak, vagy mulattatónak és így hol itt, hol ott, valahogy csak megélsz még Magyarországon. A pálya nem éppen sok tisztességgel jár és azt hiszem, nem is lesz kedvedre való.

— Nem — felelt János. — Hát mi a második ut?

— A második, öcsém, az, hogy keresel egy gazdag, de kevésbé történelmi nevű hajadont, esetleg özvegyet, azt feleségül veszed és gondatlanul élsz, mint ötödik kerék a háznál. Ha nem vagy nagyon önértetes, jól boldogulsz, mint a feleséged férje.

— Hát a harmadik micsoda?

— A harmadik az, hogy összeszeded, a mid maradt és valami munka után nézel. A dolog egy kicsit nehéz, kivált kezdetben, de ha a kezdet nehézségeim túl vagy, akkor ésszel és kitarással haladni fogsz és a magad ura leszel!

— Bátyám, én ezt a harmadikat választom és kérem, fogadjon el egyelőre az irodájában megüresedett állásra.

— Ha beéred velem, édes öcsém, nagyon szívesen, de hát te a tehetséged és rokonai összeköttetéseid révén külföldi állást is szerezhetnél magadnak, csak egy kicsit ne sajnálj előszobázní és kérni, kunyorálni.

— De éppen ez az, a mit sajnálok, nem görbül jól a hátam, másképpen pedig ott nem boldogulok és ha bejutok is, leszek ur és kénytelen leszek egy fokkal magasabban hordani a fejemet, mint a fizetésem hőmérője megszabná. Kénytelen leszek mindig elegánsan öltözködni, ha a szabóm sirna is utána, kénytelen leszek zsurozni, bálozni, nyilvános helyeken gavalléroskodni, ha nem is lesz a zseblen rávaló s a bankoknak, hitelezőknek fizetni a növekedő kamatot, hogy egyelőre ne sirassák a pénzüket. Így ur lennék a hivatalom után, de annak érezhetném-e magamat otthon, egyedül, a gondoktól gyötörve? Nem — bátyám — ez nem nekem való élet, az én tösgyökeres magyar természetem független akar lenni, én nem akarom, hogy más sirjon azért a pénzért, a min én urat mutatnék.

— Nagyon jól van, öcsém, becsüllek érte, de hát vessz számot magaddal és ne hagyd ott olyan könnyen azt, a mit mások szerencsének tartanának! Van-e benned kitarítás?

— Lesz!

Olyan hangon volt ez mondván, hogy ügyvéd urambátyám nem szólt egy szót sem többet, hanem odavezette Jánost az íróasztalához, kimért neki egy hétre való tiszta papírost úgy talárolomra, elhozott egy lemásolni való okiratesomagot.

— Ha tetszik, kezdheted, öcsém! Fizetés egy hónapra száz korona; ha majd több hasznodat vehetem, növekedni fog a beneficium. Ezekhez hozzáfoghatsz, a jövő hét végén szükség lesz rájuk.

János megkezdte a munkát. Megnézte a kóppott, tintafoltos íróasztalt, leült a székre, amelyen a folytonos ülés nyomokat hagyott, kezébe vette a tollszárat, amelynek a vége le volt rágva, új tollat tett belé, megnyálazta azt, azután elővett egy iv papírost a sok közül, kellő módon behajtotta és kinézett az ablakon.

A hó szállongott odakünn. Csendesesen szállott egyik helyre a másik után, nesztelenül letelepedve az előbb szállottnak hátára. És a mint János végignézett az utcán, azután a háztetőkön föl a toronyig: mindenütt azokat az egyhangu, nyugodt hópolyheket látta lerakodni és fehérleni, amelyek éppen olyan csendes, méléző, a végtelenbe merülő hangulatot vittek be lelkébe,

a mi az ő kezdő állapotának legjobban megfelelt.

Pár percnyi tünődését óráútás zavarta meg. Az iroda órája verte el a tizet s alighogy bevégezte, kívülről hallatszott be a toronyóra hangja, amint lassan, gépies megfontolással elkongatta a tizet. János föleszmélve kiterítette az első lemásolni valót maga mellé, azután tollát beleütve az öblös, tintacseppektől foltos kalamárisba, megírta az első betűt szép, czifra kanyarintással.

Tik-tak! Tik-tak! hangzott a fali óra szava.

János behunyta szemét, összetette kezeit s csöndesen elrebegett egy „Isten segitsen.”

Tik-tak! Tik-tak! hangzott a fali óra szava és Jánosnak, amint folytatta az írást, úgy látszott, mintha az óra bölintgatna a falon és azt mondogatná:

Jól van János! Jól van János!

Erre a taktusra folytatta az írást, föl sem nézve, míg az első iv készen nem volt. Akkor kitekintett az ablakon.

A hó már nem szállott olyan csöndesen, mint azelőtt, hanem a szél kavarta a pelyheket s azok ott kergetőztek János szeméi előtt az ablakpárkányon, a kövezeten, az emberek ruháin, lovakon, kocsikon, háztetőkön, a tornyon, az ég beláthatatlan magasságából lefelé. Észrevette János, hogy nem egyenlően oszlik el a hó, egyik helyet simára söpör a szél, a másikra meg a hófuvatag dombját rakja.

Egyenlőtlenység a megzavart természeti erők folytán — éppen mint az emberi életben nem a létért — hanem a többért vívott önző harczban. Így volt-e ez a patriarkális ősidőkben is vagy csak a mi korunk megzavart lelki egyensúlya hozza magával, amely a tudást tulságosan bálványozza; az érzelmi világot meg elhanyagolja az ő mohó történetében a több élvezet után?

Új iv papírt tett maga elé, újra beleütötte a tollát a tintatartóba és buzgón belefogott az írásba.

Jól van János! Jól van János! hangzott a falról az öreg óra tiktakja és ez olyan jóleső, csöndes érzéssel töltötte meg a becsületes János szívét, hogy örömeiben olyan szép kacsaringós kezdőbetűket kanyarított, a milyeneket valaha derék falusi tanítójától látott, a ki az írásnak, a szép írásnak nagy mestere volt.

Igy telt az idő délig, így telt délután, a másnap, a harmadnap és a többi s János tolla sok iv papíron szántott végig szép egyenes sorokat szabályos betűkkel s a következő hét vége helyett már az elejére készen lett a csomó irással, úgy hogy tönöke nem hagyta szó nélkül:

— Ne siess úgy velem, öcsém!

De aztán, hogy megvizsgálta és jónak, hibátlanak találta, így szólt:

— No öcsém, írógép se kell, te olyan hamar tudsz vele végezni! Ha így megy a dolog, hamarosan megjavítom a honoráriumot!

János csak rötta tovább az öreg fali óra tiktak marsszavára a sorokat, úgy vonultak föl egymásután, mint a rendezett nagy hadsereg dob- és trombitaszó mellett.

A vendéglőben, a hova kosztra járt János, eleget vicczelődtek az írónak ur rovására, később „író”, „íróművész”, „írógép” volt a neve s János lenyelte mindezt jó kedélylyel, nem vágott poion érte senkit, nem szidott össze senkit, ő maga is talált ki jellemző szelid czélzásokat az élcelők foglalkozásaira. Később „tintásujju”, „tintanyaló” néven czélozgatnak rá, de mikor látták, hogy lepattog róla minden, mint a pánczélról a nyilvessző, egészen abba hagyták a jó és rossz vicczeket.

De nem is jutott ez már eszükbe sem, mert János élete újabb eseményeket sodort az érdeklődés felszínére.

Ő ugyanis nem elégedett meg egy foglalkozással, hanem kevés készpénzén vállalkozásba fogott. Észrevette, hogy a husdrágaság mellett jól kifizeti magát az állattenyésztés és azért próbált tenni házi nyulakkal.

Az udvaron készítettett kis ólakat és ott gyönyörködött az ezüstszőrű vagy a pirosszemű, fehér és mindenféle színű nyulakban, a melyekre nagy gondot viselt és gyors szaporodásukkal szép jövedelmet hoztak a gazdának. Szinte sajnálta őket, mikor meg kellett tőlük válnia.

A nyultenyésztés változatosságot hozott életébe. A nap egy részén az irodában dolgozott és az öreg óra mintha vigabban biztatta volna onnan a falról:

Tik-tak János! Jól van János!

Öntudata nyugodt, lelke reménnyel, bizalommal teli, mi kell több, hogy jól érezze magát az olyan ember, a kit a hiuság nem bánt!

— Képzeltétek csak, Földnélküli János állattenyésztőnek csapott fel! — ujságotla a vendéglőben egyik magasabbra hivatott asztaltárs, a ki ott volt a vasutnál, mikor János egy nagyobb szállítmányt adott fel.

— Eljen az állattenyésztő, éljen a derék nyulbörkivitel előmozdító! — így fogadták Jánost, mikor belépett.

— Jó, jó, köszönöm, majd meghívlak nyulpecsenyére titeket is! — felelt János jókedvűen.

A házi nyulak egy-két esztendő alatt olyan szép jövedelmet hoztak, hogy János megvette azt a házat, a melyben lakott és a mellette levő pusztát kertben új vállalatba fogott.

Az új vállalkozás egy kissé amerikaias jellegű s egy amerikai utleírásban olvasta János a módját. Azután így járt el: a kertet sűrű dróthálózattal bekerítette oldalt és tetején is. Azután kis ólakat tákolt össze és alomszalmát szórt beléjük. Már előbb megszerzett egynehány szép czirnos macskát és ahol elvetnivaló macskakölyköket tudott, azokat pár filléren megszerezte. Ezeket mind betette az üres kertbe és a husnyulak beleit, meg egyéb hulladékokat nekik adta enni. A macskák növekedtek és szaporodtak s nem sok idő múlva jókora macskatalka gyűlt össze a pusztán kertben. Ekkor a macskák egy részét leölette s a bundájukat ügyes emberrel lehuzatva, eladta tömegesen a prémkereskedőknek, a kik jó pénzzel fizettek a tömeges szép áruért. A leölt macskák husával pedig a megmaradtakat etette s így kevés munkával évenként egy párszor szép mennyiségű macskaprémot adott el.

Ilyen módon két kis állat: nyul és macska gyarapította János vagyonát, a ki még megtartotta az ügyvédi irodái munkát is, de ott is olyan rendesen dolgozott, hogy az öreg fali óra nem győzte a helybenhagyó tiktakolást, de még az ügyvéd is kétszerre emelte János fizetését.

— Hahaha, Földnélküli János macskákat tenyészt! — kiabálta az asztaltársaság egyik tagja pajtásainak, de bizony azok nem nagyon nevettek rajta, hanem a legokosabb így szólott:

— Jobb lesz, ha te is tenyésztesz, Vilibáld, mert a Jánosnak maholnap többje lesz, mint a mennyit az apja földje ért. Nem bolond ember az, pajtás, megmutatta, hogy itthon is boldogul a magyar, ha nem szégyell dolgozni, nem kell éppen Afrikába, Amerikába menni! — Különben üzent valamit nektek!

— Mit üzent? — kíváncsiskodtak a többiek.

— Azt üzent, hogy szívesen lát itt ma este nyulpecsenyére mindnyájunkat, mert bucsuzik a legényélettől, pár nap múlva megházasodik.

— Kit vesz el?

— A menyasszonya szép is, jó is, okos is, a bálókban keveset forgott, de az édes anyját ő tartja már egy pár év óta.

— Szilvásy Edith?

— Az! — Ugy-e milyen összeillő pár lesz? Egyforma műveltség, egyforma világnézet, egyforma érzület, egyenlő boldogság!

— Eljen hát Földnélküli János és menyasszonya!

Ezt mondta az irodában az öreg fali óra is, mikor János szorgalmasan fogalmazott és irt szép rendes sorokat, mintha bölintott volna a régi jó barát onnan a falról:

Tik-tak! Jól van János! Boldog János!

És ezt János maga is hitte és úgy sugárzott a szeme az örömtől, a mint az igaz embereké szokott, a kiknek az öntudatuk emelkedett, mert a szívük-lelkük tiszta a hiuságtól.

Halom György.

Szekesztői üzenetek.

D. Garamvölgy. Sajnálattal már nem közölhetjük, mert lapunk zárta után érkezett.

A helybeli gőzfürdő

a kazán tisztítása s egyéb javítása munkálatok foganatosítása miatt márczius hó 5-ik napjáig zárva.

:-: Eladó ház. :-:

Rimaszombatban a **Mező-utca 19. szám** alatt lévő ház eladó, mely 2 szoba, konyha, kamara, pincze, melléképületek és kertből áll. Értekezhetni ugyanott a tulajdonossal.

Kiadó lakás

Szijjártó-utca 49. sz. alatt (a piac közelében) két lakás, melyből a földszinti áll: 3 szoba, konyha, éléskamra és mosókonyha, az emeleti pedig: 2 utcai szoba, hálótülke, 1 nagy előszoba, fürdőszoba, éléskamra, konyha, mosókonyhából és a hozzátartozó mellék helyiségekből 4—

május 1-re kiadó.

Értekezni lehet **KOSINER VILMOS** tulajdonossal.

Villany világítás. Vizvezeték.

Tanulóul

egy 13—14 éves fiú — ki magyarul helyesen írni és olvasni tud — **Id. Rábely Miklós és fia könyvnyomdájában** fel fogadtatik.

Helybeliek előnyben részesülnek.

Kiadó lakás.

Rimatamásfalván az 1-ső számú ház, a „**Gondüző**” mellett — melyben öt szoba és mindentéle mellék helyiségek, pincze és magános nagy udvar van — **május 1-ére** bérbe kiadó. — Értekezni lehet ugyanott a tulajdonos 3—3

: MARTON IMRÉNÉVEL :

Eladó ház.

Rimaszombatban a **Losonczy-utca 52. sz.** ház, udvar- és kertből álló belseg eladó. — Bővebb felvilágosítással szolgál özv. **Teleszniczky Edéné Rimaszombat.** 3—3

Egy jóforgalmu vidéki

korcsma és mézszáros üzlet

keres óvadékképes kezelőt azonnali belépésre. — **Czim:** a

„Kristály” gőzmosógyárban Miskolcz. 3—3

Kiadó lakás.

Kossuth- és Szentpéteri-utca sarkán lévő emeletes lakás, mely áll: 5 szoba, konyha, kamra és pinczéből, — május hó 1-étől kiadó. — Értekezni lehet: **Heksch Bertalan** urnál Rimaszombat. 2—3

Kiadó lakás, esetleg eladó ház.

Andrássy-ut első számú házban szép, egészséges, **három szobás lakás május hó elsejétől** bérbe vehető, **Kossuth-utca 41. sz. ház eladó.** — Venni vagy bérelni kívánók értekezhetnek **Andrási László** fényképésszel.

Kocsis János cserepezőmester

.. Rimaszombat, Tópart-utca 9. szám ..
Május 1-től Losonczy-utca 50. sz. alatt.

Ajánlja szolgálatát háztulajdonosok és építész uraknak bárminő cserepező munkára. — Javítások-, átrakások- és új munkálatokat anyaggal kifogástalaul és jótállás mellett a legmérsékeltebb áron készít. — Mivel egy fővárosi és a putnoki téglagyárral összeköttetésben állok az anyag jósága és kifogástalansága pedig elismert, ennél fogva kérem a n. é. közönség jóakaratu pártfogását.

Kiváló tisztelettel

Kocsis János, cserepezőmester.

Hölgyek figyelmébe!

Tisztelettel hozom a nagyérdemű hölgyközönség szives tudomására, hogy sok évi **honi és külföldi** elsőrendű Salóknokban szerzett gazdag tapasztalataimmal **Rimaszombatban** (Szijjártó-u. 38. sz. házban)

angol női szabóműhelyt

nyitottam, melynél fogva tisztelettel ajánlom fel szolgálomat mindazoknak, kik kifogástalan, divatszerinti ruhát óhajtanak pontos és kívánság szerinti kivitelben. — A nagyérdemű hölgyközönség jóakaratu pártfogásáért esedezve, tisztelettel vagyok:

PÁDÁR ANTAL női szabó.

Lakás: Rimaszombat, Szijgyártó-u. 38. sz.

Ajánlati felhívás.

134—1911. sz. — Alólírott községi előljároság a képviselőtestület megbízása alapján **községi közbúvághid építésére** és a régi közbúvághid helyreállítására zárt ajánlati versenytárgyalást hirdet.

Részletes feltételek a vármegyei hivatalos lap f. évi február és márczius havi számaiban közölve lesznek.

A törvényhatóság által jóváhagyott építkezési terv és előméret, költségvetés a községi jegyzőnél a hivatalos órák alatt megtekinthető és lemásolható.

Klenóc, 1911. évi február 12-én.

Hruska, bíró.

Bihary, jegyző.

Eladó

egy a Rózsa- és Kmetty-utczákra fronttal bíró házhely, érdeklődők forduljanak **Szabó Elemér** tulajdonoshoz. 3—3

Meghívó.

A Rimaszécsi Takarékpénztár R.-T. 1911. évi márczius hó 12-én d. u. 3 óraker tartja

I. évi rendes közgyűlését

Rimaszécsen a „Magyar vendéglő“ nagytermében, melyre a részvényesek tisztelettel meghívottnak.

A KÖZGYŰLÉS TÁRGYAI:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése.
2. A mérleg és zárszámadások előterjesztése és jóváhagyása.
3. Az 1910. évi nyereség felosztása iránti határozathozatal.
4. A felmentvények megadása.
5. Felügyelő-bizottsági tagok választása. (28. §.)
6. A választmány kiegészítése.
7. Esetleges indítványok.

Rimaszécs, 1911. febr. 21.

1-2 **Az igazgatóság.**

Értesítés.

Tisztelettel hozom tudomására Rimaszombat város és a vidék n. é. közönségének, hogy **45 év óta fennállott**

HOLLÓSY-féle temetkező-vállalatot



átvettem, azt ezentúl a régi név igénybevételeivel, **Deák Ferencz-utca 24. sz. alatt Zsuffa Kálmán-féle ujonnan épült házban a saját nevem alatt fogom tovább vezetni.** — Kérem ennél fogva mindazokat, kiknek kedves halottaik eltemetése osztályrésztül jut, ezen szomorú kötelességek teljesítésével engem megbízni. Elvállalok mindenféle temetkezést és az ezzel járó összes teendőket.

Tartok raktáron mindenféle nagyságban és kivitelben **ércz- és fakoporsót, szemfedőt, sorkoszorút, koszoruzsalagot, készítették gyászjelentéseket, ravatalozást** stb. mérsékelt áron a leggyorsabbtól a legdíszesebbig.

A helybeli és vidéki n. é. közönség jóakaratu pártfogását tisztelettel kéri 9—*

ZAWADZKY EDE

Rimaszombat, (Deák Ferencz-u. 24.)

Póthirdetmény.

658/911. sz. — A rimaszombati kir. törv. mint tkvi hatóság közhírré teszi, miszerint a Rimaszombati Kereskedelmi és Közgazdasági Bank végrehajtónak Szádeszky Zoltánné szül. Kovács Zsuzsanna rimapálfalai lakos végrehajtást szenvedett elleni 300 kor. s járuléka iránti végrehajtási ügyében 303/911. sorszám alatt kibővített árverési hirdetményben a Szádeszky Zoltánné szül. Kovács Zsuzsannának a rimapálfalai 69. sz. sztjkvben foglalt A. I. 1-3. sorsz. alatti $\frac{1}{8}$ urb. telek s az azon levő házból B. 4 alatti $\frac{1}{2}$ jutaléka 624 korona;

a rimapálfalai 70. sz. sztjkvben foglalt A. I. 2.

sorszám alatti ingatlanból B. 93. alatti 111/462. rész jutaléka 102 korona;

a rimapálfalai 71. sz. sztjkvben foglalt A. 1. sorsz. 401. hrsz. alatti ingatlanból B. 45. szám alatti $\frac{1}{70}$ rész járuléka 108 korona;

a rimapálfalai 101. sz. sztjkvben foglalt A. I. 1-6. sorsz. és A. II. 1. sorsz. alatti ingatlanokból a B. 3. alatti járuléka 192 korona;

a rimapálfalai 187. sz. sztjkvben foglalt A. 1. sorsz. 357/a hrsz. legelő ingatlanból B. 63. a. 600/101462. rész jutaléka 107 korona kikiáltási

árban Rimapálfala községben a községi bíró házában **1911. évi márczius hó 31-ik napjának d. e. 10 órájára** kitűzött árverés az 1881. LX. t. cz. 167. §-a alapján a Mayer gépgyár vas- és fémöntőde r.-t. szombathelyi ezég végrehajtató érdekében is 1494 kor. 98 fillér tőkekövetelés s járuléka kielégítése végett megtartatni fog.

Kelt Rimaszombatan, a kir. törvényszék mint tkvi hatóságnál 1911. évi február hó 8-án.

Mészáros, s. k., kir. tszéki bíró.

: Ifj. HISNYAN BÁLINT :

:-: nagy férfi- és gyermekruha raktáta :-: 4—

Rimaszombat Fő-tér 9. szám. (A „Kaszinó“ épületében.)

Ajánlja dúsan felszerelt férfi- és gyermekruha raktárát a n. é. közönség figyelmébe, hol mindenféle öltözék a legjobb anyagból, kifogástalanul elkészítve, nagy választékban a legmérsékeltbb árak mellett úgy kész állapotban, mint mértékvetel szerint is kaphatók.

Feled és Vidéke Hitelszövetkezet

folyó évi márczius hó 7-én délelőtt 9 óraker Feled községében tartja

II-ik rendes évi közgyűlését,

melyre a t. üzletrészesek meghívottnak.

Feled, 1911. február 24.

Az igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. Igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentés telolvasása. — 2. Zárszámadások előterjesztése és jóváhagyása feletti határozathozatal. — 3. Nyereség felosztása iránti intézkedések. — 4. Felmentvények megadása. — 5. Részletjegyek értékének telemelése. — 6. Esetleges indítványok.

Feled és Vidéke Hitelszövetkezet mérleg-számlája 1910. december 31-én.

V a g y o n	korona		T e h e r	kor.		fill.	
	kor.	fill.		kor.	fill.		
Pénztári számla	4906	24	Befizetett üzletrészek	30000	—		
Váltó tőzeza	189925	—	Takarékbetétek	147306	42		
Kötvény kölcsön	4216	—	Rozsnyói tak. pénztártól hitel	15011	16		
			Tartalék-alap	356	34		
			Átmeneti kamat	3000	—	195673	92
			Nyereség áthozat 1909-ről	225	66		
			19 0. évi tiszta nyereség	3147	66	3373	32
	199047	24				199047	24

Feled, 1910. december 31. V. Oros János, pénztárnok. Bárczy Boldizsár, könyvelő. Czibur Pál elnök-igazg. Feledy András, id. Pólos János, Szécsi Oszkár, Szeker János, ig. tagok. Osváth Dániel, felügy. biz. elnök.

Gróf Almássy Alfréd, dr. Fernet Gyula, P. Béd János, Lőkös István, felügy. biz. tagok.

A Rimaszombati Kereskedelmi és Közgazdasági Bank R.-t.

Üzletfeleinek. — T. közönségnek szives tudomására hozza, miszerint a mai követelményeknek megfelelőleg **Rimaszombatan** felépített

gépgyárát és gépjavitó műhelyét üzembe hozta.

Gyárt és javít: motorokat, cséplőket, elevátorokat és mindenféle gazdasági és ipari gépeket, malomberendezéseket és vasszerkezeti munkákat. ::

Hengerrovátkálás gyorsan és pontosan eszközöltetik.

Autogén gyorstörasztás tengely vagy bármilyen öntött vasalkatrészekre 24 órán belül eszközöltetik.

:: Állandó raktár mindenféle gazdasági gépekben ::

A géptulajdonosok felkéretnek, hogy javításra szoruló gépeket mielőbb szállítsák be, nehogy későbbi időszakban beállani szokott torlódás miatt, az késedelmesen eszközöltessék. 9—*

Megbízható ügyzők felvételnek.

Megbízható ügyzők felvételnek.